

ուստի արեւուն ճառագայթներն ալ վրան կը զարնեն . առաջին ծռանէ կամ կէսաւանէ կապ կ'ըսուի ան միջոցը՝ ուսկից արմատն ու ցօղունը կը բաժնուին, ու մէկմէկու ներհակ դիրքով կ'երկրնան :

Հ. Որն է տերեւը .

Պ. Տերեւները տեսակ մը տափակ տափակ ցօղուններ են՝ քիչ շատ լայնութեամբ, որ ընդհանրապէս կանաչ կ'ըլլան, ու վրայի երեսներն ողորկ . իսկ ձևերնին կերպ կերպ կ'ըլլայ : Տերեւները բոյսին աս օգուտս ունին, որ անոր մարսողական գործարանը կրնան սեպուիլ . վասն զի հոյզը ինչուան տերեւները հասնելէն ետքը այլևայլ նիւթ կը ձևանայ :

Հ. Որն է ծաղիկը .

Պ. Ծաղիկը բոյսին վրայ ամենէն գեղեցիկ կտորն է, բայց շատ չդիմանար . ասոր գլխաւոր կտորներն են բաժակ, պսակ, առէչ, հոբճ, սերմնարան : Բաժակը դրսի կանաչ մասն է . պսակը գունաւոր թերթերն են . առէչքը ծաղկին մէջի թերթն են . ասոնց ծայրնեղած տուփի ձևով կտորը մուրճ կ'ըսուի . և սերմնարան՝ մուրճերուն մէջ տեղի հաստ կտորն է : () Երկնակի համար ճերմակ շուշանին՝ դրսի կանաչ տերեւները բաժակ են, բուն ճերմակ ծաղիկը պսակ, մէջի թերթը առէչք, թերթերուն վերի կտորը մուրճ, անոնց մէջտեղի կտորը սերմնարան : Երբոր առէչքներուն վրայի մուրճերը կը բացուին, անոնց մէջի փոշին կ'ընայ սերմնարանին վրայ . անկէ ալ կ'անցնի սերմնարանին վարի կողմը՝ ուր է հունտը . աս հունտին կեղևը երթալով կը հաստընայ ու կ'ըլլայ պըտուղ, և ծաղկին մէկալ մասերը կը չորնան ու կը թափին . իսկ պտուղը կամաց կամաց կը մեծնայ, և անոր մէջ կ'ըլլան բոյսին հունտերը :

Հ. Հունտ մը հողին մէջ թաղես նէ ինչ կ'ըլլայ .

Պ. Երբոր հունտ մը խոնաւ հողի

մէջ կը թաղես, տաքութիւն՝ ջուր և օդ կը ծծէ . ասով մէջէն բոյս մը կը ծլի . արմատը հողուն մէջ կ'երկրնայ կը խրի, իսկ ցօղունը դէպ ՚ի վեր օդուն մէջ կը բարձրանայ ու մէկ երկու մանր կանաչ տերեւներ կ'արձրկէ . ետքը կամաց կամաց կը մեծնայ, տերեւներով ծաղկրներով ու պտղով կը զարդարուի ինչուան որ չորնայ : Բոյս կայ որ մէկ տարիէն աւելի չդիմանար, հապա մէկ տարուան մէջ կը ծնանի, ու իր հունտը հասունալէն ետքը կը մեռնի, ինչպէս է ցորենը, լուբիան, ևն . ասոնք միմեան կ'ըսուին : Բոյսեր ալ կան որ երկու տարիէն ծաղիկ ու հունտ կուտան ու ետքը կը չորնան, ինչպէս ստեպղինը, կաղամբը, և այլն . ասոնք կ'ըսուին երկամեան : Իսկ անոնք որ շատ տարիներ կ'ապրին՝ բազմամեան կ'ըսուին . ասոնցմէ շատին միայն արմատը կը դիմանայ, իսկ ցօղունը աշնան կը փճանայ, ու գարնան նոր ցօղուն կուտայ արմատին առաջին ծունկէն :

ՕԳՏԱԿԱՐ ԳԻՒՏ

Ո՛ր է ինչ մեղաշ մարեւո՝ ու փայլեցնելու հարբ :

ՈՍԿԻ, արծաթ, պղինձ, պողպատ՝, ողորկ երկաթ, և ասոնց նման մետաղները մաքրելու կամ փայլեցնելու համար՝ սովորաբար տեսակ տեսակ թթուութեամբ բաղադրած ջրեր կամ զանազան փոշիներ կը գործածուին : Բայց անոնք աս պակասութիւնս ունին որ կամաց կամաց մետաղները կ'ուտեն, շատ անգամ կապարի գոյն մը կուտան արծրթեղէններուն, աշխատանքն ալ շատ է . թող որ փոշիներէն ոմանք սնդիկով՝ ու կիրի ածխութեամբ բաղադրած ըլլալուն համար՝ առողջութեան ալ վնասա-

կար են : Ուստի ասոնց տեղը հիմա
դիւրին բաղադրութիւն մը գտնուե-
ցաւ Վաղղիա, որ աս է .

կաթի շաքար ¹ . 125	կրամ (2) ²	հարի-բարի
Գաղի խէժ 3 . . . 7	65	
Աղային թթուութեամբ 45	88	
Անանուխի եղ 5 . . 3	82	
Բւեկինի եղ 6 . . . "	65	
Չտած ջուր, 5 + 1/2		
կրամ ու	244	75

Եսոնք բաղադրելու համար՝ նախ
կաթի շաքարն ու գաղի խէժը Ռէո-
միւրի ջերմաչափով ինչուան վաթ-
սուն աստիճան տաք ջրի մէջ դիր . ա-
ղային թթուութեամբ ալ զատ՝ անանուխի
եղին ու բւեկինի եղին ծծել տուր, ու
զատ զատ 62 կրամ և 5 տասնակրամ
պաղ ջրի մէջ լուծէ . աս լուծուած
նիւթերը մէկտեղ բեր, 5 քիլոկրամ
ու 125 կրամ զտած ջրի հետ միա-
ցուր . ետքը խառնէ մէջը կիրի ած-
խուտ այնչափ որ ամէնը մէկէն թանձր
ըմպելիքի կամ շարապի՝ պէս բան մը
դառնայ . վերի ըսած հեղուկին 75
կրամին՝ 125 կրամ կիրի ածխուտ
սիտի դրուի : Ես խառնուողը լեցուր
ապակիէ ամանի մէջ ու բերանը ձիւ-
թով աղէկ մը գոցէ . և երբոր կ'ու-
զես ժանդոտած մետաղ մը մաքրել,
աս նիւթէս քիչ մը անոր վրան լե-
ցուր . թէ որ հասարակ բան է ու
խիստ ժանդոտ է փայլեցնելիքդ՝ մէ-
ջը փոշի դարձած սնկաքար՝ խառնէ .
վերջը կտաւէ կամ բրդէ լաթ մը ա-
նոր մէջ թաթխէ ու մետաղը շփէ
ինչուան որ ժանգն ելլէ ու բոլորովին
մաքրուի փայլի . ետքն ալ չոր լաթով
մը ցամքեցուր :

1 Գ.Պ. Sucre de lait.

2 Իրեք կրամը մէկ տրամէն քիչ մը աւելի է . հա-
րիւրակրամը մէկ կրամին հարիւր մասին մէկն է .
խսկ քիլոկրամը գրեթէ 350 տրամէ :

3 Գ.Պ. Gomme adragante. Տճ՝ . + Իւրէ :

4 Գ.Պ. Acide ossalique.

5 Նանէ եաղ :

6 Թիւրեմի :

7 Ըւրդ :

8 Փոմմա :

Ս. Եսաւի-Բեանի գէմար գէղ :

ՍՐԱՎԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ պարզ և
զօրաւոր դեղ մը գտնուեալ է Պարս-
կաստանի մէջ այսպիսի դիպուածով :
Վատղած շուն մը կը մտնէ ընկուզի
գործարան մը, և գործաւորներուն
մէկուն ոտքը կը խածնէ . մարդը կը
փախչի, ու վազելու ատենն աւազա-
նի մը մէջ կ'իյնայ, որ մէջը ընկուզի
եղ լեցուցած են եղեր :

Ուրիշ գործաւոր մը կը վազէ որ
օգնէ իր ընկերոջը, և շունն ըս-
պաննէ . բայց անիկայ ալ կը խածնուի
ու կը մեռնի . իսկ առջի խածնուողը
և ոչ կը հիւանդանայ : Եւ շունը
ուրիշ մարդիկներ ալ կը խածնէ, ա-
նոնք ընկուզի եղով կ'առողջանան .
իսկ անոնք որ ան դեղը չգործածե-
ցին՝ ամէնքն ալ մեռեր են :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՎԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐԻՆԻՆԻ ԵՒԵՂԵՅԻՆ :

Ես փառահեղ տաճարը Լոնտոնի
գրեթէ առաջին երեւելի շէնքն է,
և բոլոր աշխարհիս ան հին ու պա-
տուական յիշատակներէն մէկն է որ
հարիւրաւոր տարիներ ահագին փո-
թորիկներու դէմ կենալով ինչուան
մեր օրերը հասեր են, և կը ցուցնեն
մեզի թէ քրիստոնէական սուրբ հա-
ւատքը ինչպէս պատճառ եղեր է
մարդկանց ճարտարութեանը և ար-
հեստներու առաջ երթալուն :

Եւ ատ պատմիչներ կ'ըսեն թէ
Վեսթմինսթրի եկեղեցին Սաքսո-
նիացւոց Սերբերտոս թագաւորը սկը-
սաւ շինել եօթներորդ դարուն սկիզ-
բները : Եւրոպէն աս շէնքին ճարտարա-
պետութիւն խիստ խառնակ կ'երեւնայ .
բայց ամէն մէկ մասերը զատ զատ դի-